

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>Úrokové sadzby

Úrokové sadzby

Slovensko

1 Je „zákonný úrok“ v členskom štáte stanovený? Ak áno, ako je v tomto členskom štáte zadefinovaný „zákonný úrok“?

Úroky z omeškania majú povahu **sankcie za omeškanie** dlžníka so splnením záväzku, uhrádzajú sa **popri samotnom dlžnom plnení** stanoveným percentom z tej časti dlhu, z ktorej je dlžník v omeškaní. Omeškanie dlžníka s plnením záväzku má zo zákona za následok obsahovú zmenu práv veriteľa a povinností dlžníka, popri trvajúcej povinnosti splniť záväzok totiž vznikajú aj nové práva a povinnosti a to bez ohľadu na to, či dlžník omeškanie zaviniť alebo nie. Slovenská právna úprava odlišuje v rámci zákonných úrokov z omeškania úroky z omeškania podľa § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a úroky z omeškania podľa § 369 Obchodného zákonníka (ďalej len „OBZ“). V občianskoprávných vzťahoch sa výška sadzby úrokov z omeškania nedá zmluvne dojednať, resp. zmluvné strany sa nemôžu dohodnúť na vyššej než zákonom stanovenej výške na rozdiel od **obchodnoprávných vzťahov, kde sa uprednostňuje dohoda podnikateľov o výške úrokov** z omeškania a keď výška nebola dohodnutá, vzniká pri omeškaní nárok na úroky z omeškania v zákonnej výške.

Zákonným úrokom je teda jednoduchý úrok z omeškania, ktorého výšku určuje samotný zákon v závislosti od toho, či sa v konkrétnom prípade jedná o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah. Občianskoprávny úrok možno dohodnúť maximálne vo výške ustanovenej zákonom (t.j. možno ho dohodnúť v nižšej výške), pričom pri absencii zmluvnej úpravy sú úroky z omeškania, ak ich veriteľ žiada, automaticky v zákonnej výške.

V obchodnoprávných vzťahoch sa možno odchýliť od zákonnej úpravy smerom nahor i nadol, zákonné úroky z omeškania sú relevantné jedine v prípade absencie zmluvnej dohody.

2 Ak áno, aká je jeho výška/sadzba a jeho právny základ? Ak sú pre zákoný úrok stanovené rozličné sadzby, za akých okolností a podmienok sa uplatňujú?

Zákonnú výšku úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ určuje nariadenie č. 87/1995 Z.z. a to tak, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky (ďalej len „ECB“) platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. K základnej úrokovej sadzbe ECB (tzv. hlavné refinančné operácie) sa teda pripočíta 5 percentuálnych bodov. Úrokové sadzby ECB podľa časovo ohraničených období možno nájsť na stránke <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/urokove-sadzby-ecb>. Výška úrokov z omeškania platná k prvému dňu omeškania **platí počas celej doby omeškania**, čiže prípadné následné zmeny základnej úrokovej sadzby ECB po vzniku omeškania na výšku úrokov z omeškania nemajú vplyv.

Zákonný úrok podľa obchodného práva upravuje § 369 OBZ, podľa ktorého je veriteľ oprávnený v prípade omeškania, ak si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, požadovať úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia. Ako sme už uviedli vyššie, obchodné záväzkové vzťahy sú špecifické tým, že výška úrokov z omeškania sa môže zmluvne modifikovať. Avšak aj v prípade ak boli úroky z omeškania zmluvne dohodnuté, musí táto výška zodpovedať zásadám poctivého obchodného styku. V opačnom prípade nemožno právu z takejto dohody priznať ochranu. Znamená to, že **súd nemôže priznať úroky vo výške, ktorá by uvedeným zásadám odporovala, i keď bola výška úrokov zmluvne dohodnutá. Ďalšou výnimkou sú záväzky vzniknuté** zo spotrebiteľskej zmluvy kde ako dlžník vystupuje spotrebiteľ, v ktorých možno dohodnúť úroky z omeškania najviac od výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.

Ďalej podľa predmetného ustanovenia, ak výška úrokov z omeškania nebola dohodnutá, dlžník je povinný platiť úroky z omeškania v sadzbe, akú stanovuje vláda Slovenskej republiky v nariadení č. 21/2013 Z. z. Zákonná úprava pozná fixné a variabilné úroky z omeškania. Sadzba fixných úrokov z omeškania sa rovná základnej úrokovej sadzbe ECB k prvému dňu omeškania + 9 percentuálnych bodov. Takto určená sadzba platí počas celej doby omeškania s plnením peňažného záväzku. Teda zmena základnej úrokovej sadzby ECB po vzniku omeškania, nemá na výšku úrokov z omeškania vplyv (z tohto dôvodu sa táto sadzba úrokov z omeškania nazýva fixná). Veriteľ si však môže namiesto fixných úrokov z omeškania nárokovať od dlžníka tzv. variabilné úroky z omeškania, teda môže od dlžníka žiadať úroky z omeškania v sadzbe základnej úrokovej sadzby ECB platnej k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka + 8 percentuálnych bodov. Ak by si veriteľ uplatnil variabilné úroky z omeškania, tak tento spôsob určenia úrokov (pozor, nie sadzba určená pri vzniku omeškania, ale spôsob výpočtu sadzby), platí počas celej doby omeškania. Variabilné úroky z omeškania teda znamenajú, že výška úrokov z omeškania sa môže meniť v závislosti od zmien základnej úrokovej sadzby ECB platných k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, teda k 1. 1. a k 1. 7. Úrokové sadzby ECB podľa časovo ohraničených období možno nájsť na stránke

<https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/urokove-sadzby-ecb>.

3 Ak je to potrebné, sú k dispozícii ďalšie informácie o spôsobe výpočtu zákonného úroku?

Spôsob výpočtu úrokov z omeškania vyplýva jasne a zrozumiteľne zo zákona. Aktuálnu sadzbu z úrokov z omeškania štandardne zverejňuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (

<https://www.justice.gov.sk/Stranky/Nase-sluzby/Civilne-pravo/Aktualna-sadzba-zakonných-urokov-z-omeskania/Uvod.aspx>). Uvedené možno neformálnym spôsobom zistiť aj na stránke <http://www.najpravo.sk/>, čo často využívajú slovenskí dlžníci a veritelia, resp. ich zástupcovia. Na tejto stránke možno úroky z omeškania aj jednoducho vypočítať pomocou kalkulačky určenej na výpočet úrokov z omeškania.

4 Je k dispozícii bezplatný online prístup k právnomu základu uvedenému vyššie?

Okrem vyššie uvedených odkazov možno potrebné zákony (OZ, OBZ) a nariadenia (nariadenie č. 87/1995 Z.z. a č. 21/2013 Z.z.) v aktuálnom znení nájsť na webovej lokalite <http://www.zbierka.sk/> alebo <https://www.slov-lex.sk/domov>.

Posledná aktualizácia: 14/01/2019

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.